

PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ZAKLICZYNIE na lata 2015-2018

„Przyjazna i bezpieczna szkoła”

Zgodnie z rozporządzeniem MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ramowych statutów przedszkoli oraz szkół publicznych (Dz. U. Nr 10 poz. 96) wprowadza się obowiązek uchwalenia przez rady pedagogiczne programu profilaktyki „dostosowanego do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska i spójnego z programem wychowawczym szkoły”.

Podstawa prawna:

- Ustawa o systemie oświaty
- Podstawa programowa
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa antynikotynowa
- Rozporządzenie o pomocy psychologiczno – pedagogicznej
- Konwencja praw dziecka

Wstęp

Wychowanie nie znosi pustki, zatem w przypadku nieprawidłowych relacji młodego człowieka z domem rodzinnym, szkołą czy grupą rówieśniczą, podejmowanie zachowań ryzykownych jest dla niego sposobem na załatwienie bardzo ważnych spraw życiowych, z którymi nie potrafi się uporać.

Szkoła pozostaje jednym z filarów procesu wychowania, a odpowiadając na potrzeby rozwojowe dzieci i młodzieży i ich problemy, powinna stać się katalizatorem zmian prorozwojowych.

W świetle założeń reformy wzrosło znaczenie wychowania, profilaktyki oraz udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej, co należy do stałych zadań szkoły.

I. Koncepcja profilaktyki

Profilaktyka to proces, który wspiera rozwój pełnego zdrowia poprzez umożliwianie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do przeciwstawiania się trudnościom życiowym oraz osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie konstruktywnego i bogatego życia. W jego ramach należy więc rozgraniczyć dwa nurty działań:

1/ stwarzanie warunków, w których człowiek może realizować siebie, rozwijać swoje możliwości, poszukiwać własnej tożsamości, a więc w efekcie stawać się człowiekiem zdrowym fizycznie, psychicznie, społecznie i duchowo,

2/ likwidowanie czynników szkodliwych dla zdrowia, takich jak: złe warunki ekonomiczno – społeczne, stresy psychiczne, zagrożenie wpływem negatywnych wzorców zachowania, przemocą.

II. Cel główny programu profilaktyki szkolnej

Celem głównym programu profilaktyki szkolnej jest podejmowanie działań dzięki którym, uczniowie w naszej szkole:

- będą mieli zapewnione bezpieczeństwo oraz możliwość rozwoju,
- będą przygotowani do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi i samym sobą.

III. Cele szczegółowe

1. Bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią.
2. Kształtowanie prawidłowych postaw dotyczących zdrowia fizycznego i psychicznego.
3. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych umożliwiających właściwy kontakt z innymi osobami oraz z samym sobą.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
5. Kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych.
6. Rozwijanie związków z grupą społeczną i poczucia odpowiedzialności za grupę.
7. Przeciwdziałanie zjawiskom agresji.

W czasie realizacji konkretnych zadań w ramach szkolnego programu profilaktycznego będziemy podejmować działania: informacyjne, edukacyjne, alternatywne, wczesnej interwencji.

Profilaktyka pierwszorzędna dotyczy działań podejmowanych na terenie szkoły. Toteż działania ogólnoszkolne są zgodne z zapisami znajdującymi się w statucie szkoły i regulaminach.

Realizacji głównego założenia mają służyć przede wszystkim następujące działania:

- Zapoznanie uczniów ze Statutem Zespołu oraz regulaminami obowiązującymi w placówce.
- Prowadzenie rejestru uczniów sprawiających problemy wychowawcze oraz podejmowanie działań związanych z wyeliminowaniem niepożądanych zachowań.
- Kreowanie postaw nauczycieli i wszystkich pracowników jako wzorów do naśladowania.

IV. Działania szczegółowe

Działania szczegółowe realizowane są przez wszystkich pracowników szkoły. Z uwagi na różnorodność zagrożeń i problemów, z jakimi się mogą spotkać uczniowie, poszczególne zadania realizują wszyscy nauczyciele. W planowanych zadaniach zwrócono uwagę na istotne zagadnienia związane z rozwojem szkoły oraz indywidualnym rozwojem każdego ucznia.

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE BĘDĄCE KIERUNKAMI DZIAŁAŃ

PROFILAKTYCZNYCH:

Strategie oddziaływań

Zadania wynikające z celów	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	
1. Bezpieczeństwo uczniów	<ul style="list-style-type: none">- nauka poruszania się po drogach, przechodzenia przez jezdnię- spotkanie z policjantem Wydziału Ruchu Drogowego- propagowanie noszenia elementów odblaskowych- zorganizowanie egzaminu na kartę rowerową- dbanie o bezpieczeństwo w czasie korzystania ze środków komunikacji- pogadanki na lekcjach wychowawczych i edukacji wczesnoszkolnej- dyżury na przerwach- zaznajomienie i przestrzeganie regulaminów pracowni (komputerowej, sali gimnastycznej, językowej, techniki)- stosowanie zasad bezpieczeństwa podczas przerw na korytarzach, szatniach i placach przyszkolnych- zaznajomienie ze sposobami udzielania pierwszej pomocy	<p>Nauczyciele klas I-III, wychowawcy</p> <p>Funkcjonariusz Policji</p> <p>Nauczyciele klas I-III</p> <p>Nauczyciel techniki, w-f</p> <p>Kierownik wycieczki, opiekunowie</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele dyżurujący</p> <p>Nauczyciele ucący w pracowniach</p> <p>Nauczyciele dyżurujący</p> <p>Pielęgniarka, nauczyciele</p>	

Zadania wynikające z celów	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	
<p>2. Promocja zdrowego stylu życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>podejmowanie działań promujących zdrowy styl życia</i> <i>przestrzeganie zasad higieny osobistej</i> <i>zasady prawidłowego odżywiania się, planowania dnia</i> <i>choroby związane z nieracjonalnym odżywianiem się i odzwierzęce</i> <i>troska o właściwy rozwój fizyczny i psychiczny uczniów</i> <i>wpływ ruchu – czynnego wypoczynku – na zdrowie człowieka</i> <i>zagrożenia współczesnego świata: media, Internet, gry komputerowe, przynależność do nieformalnych grup społecznych.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - w ramach lekcji zajęć zintegrowanych, w-f, przyrody, godzin wychowawczych, wychowania do życia w rodzinie, zajęć z opiekunem świetlicy - organizacja Dnia Zdrowego Żywienia - organizacja wycieczek, udział w zajęciach SKS i zawodach sportowych - prelekcje - gazetki tematyczne - spotkanie z lekarzem lub dietetykiem - fluoryzacja - zagospodarowanie wolnego czasu dzieci (zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, SKS, wyjazdy, zajęcia w czasie ferii, półkolonia) - dożywianie dzieci - wprowadzenie zdrowych produktów do sklepiku szkolnego i stopniowe eliminowanie szkodliwych - realizacja programów „5 porcji warzyw i owoców”, „Szlanka mleka”, „Owoce w szkole” i innych 	<p>Nauczyciele klas I_III, w-f, przyrody, wychowawcy</p> <p>Nauczyciele w-f, Pedagog, kierownicy wycieczek, opiekunowie</p> <p>Funkcjonariusz Policji</p> <p>Uczniowie,</p> <p>Pedagog</p> <p>wychowawcy</p> <p>Pielęgniarka</p> <p>GOK</p> <p>GOPS</p> <p>Opiekun sklepiku szkolnego</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p>	

Zadania wynikające z celów	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	
<p>3.1. Kształtowanie i rozwijanie umiejętności poznania i rozumienia siebie – swoich zachowań i relacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> dbałość o kulturę wypowiedzi, doskonalenie właściwego porozumiewania się odpowiedzialność za swoje zachowanie kształtowanie umiejętności rozwiązywania i utrzymania bliskich więzi z innym człowiekiem rozwijanie umiejętności samoświadomości, samooceny i samodyscypliny 	<ul style="list-style-type: none"> - na zajęciach dydaktycznych i wychowawczych - analiza uwag i frekwencji - pochwały, nagrody, kary - reagowanie na wszystkie formy niewłaściwego zachowania się uczniów w szkole i poza nią - uczestnictwo w imprezach kulturalnych (wyjazdy do teatru, kina), propagowanie akcji „Cała Polska czyta dzieciom” - uczestnictwo w przygotowaniu inscenizacji i uroczystości szkolnych - udział w konkursach 	<p>Wszyscy nauczyciele, uczniowie, wychowawcy pedagog</p> <p>Wychowawcy, kierownicy wycieczek, bibliotekarz, nauczyciele I-III</p> <p>Odpowiedzialni nauczyciele Uczniowie, organizatorzy konkursów</p>	
<p>3.2. Postrzeganie i rozumienie siebie i swoich uczuć:</p> <ul style="list-style-type: none"> poczucie własnej wartości (świadomość swoich sukcesów, mocnych stron) rola uczuć w kontaktach z innymi radzenie sobie z trudnymi uczuciami (stres, lęk, śmierć bliskiej osoby, euro sieroctwo, rozbicie rodziny) dostrzeganie i akceptacja podobieństw i różnic między dziećmi umiejętność wyrażania własnego zdania (asertywność, empatia) 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności wyrażania swoich potrzeb, poglądów, zainteresowań, rozpoznania i wyrażania uczuć i emocji - pomoc w rozumieniu i akceptowaniu własnych i cudzych uczuć - lekcje wychowawcze, zajęcia dydaktyczne, wychowanie do życia w rodzinie 	<p>Wychowawcy, nauczyciel polonista, ksiądz, n-l wych. do życ. w rodzinie, pedagog</p> <p>Wychowawcy, n-l wych. do życ. w rodzinie, pedagog</p> <p>n-le klas I-III, w-f, przyrody, wychowawcy, pedagog</p>	

Zadania wynikające z celów	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	
<p>4. Wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie zagrożeń w celu przeciwdziałania patologiom społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ zagrożenia współczesnego świata: <i>alkohol, dopalacze, papierosy, narkotyki, media, przemoc w rodzinie, demoralizacja</i> ■ świadome i odpowiedzialne korzystanie ze środków komunikowania się 	<ul style="list-style-type: none"> - edukacja wczesnoszkolna, lekcje przyrody, wychowania do życia w rodzinie, plastyki - organizowanie i prowadzenie spotkań ukierunkowanych na problemy zagrożeń (skutki zdrowotne, moralne, prawne) - rozwiązywanie indywidualnych problemów uczniów - współpraca z psychologiem i pracownikiem Policji 	<p>Nauczyciele uczący, Wychowawcy, Dyrektor</p> <p>Pedagog</p>	
<p>5. Eliminowanie zjawiska agresji i przemocy oraz bezmyślnego niszczenia mienia szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ wskazywanie różnych sposobów rozwiązywania problemów ■ rozwijanie umiejętności hamowania i rozładowywania agresji ■ zapoznanie z prawnymi i moralnymi skutkami przemocy i niszczenia mienia ■ wskazywanie pozytywnych wzorców (<i>patron, uznane autorytety, nauczyciele</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze, gazetki, spotkania uczniów z policjantem i pracownikami PPP, pedagogizacja rodziców w PPP, postępowanie wg procedury wczesnej interwencji - lekcje tematyczne w ramach edukacji wczesnoszkolnej - inscenizacje tematyczne organizowane przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (oferty w Gminie) - stosowanie wewnątrzszkolnego systemu nagradzania i karania 	<p>Dyrektor Wychowawcy Pedagog Policja PPP Samorząd Szkolny Odpowiedzialni nauczyciele</p> <p>Nauczyciele kształcenia zintegrowanego</p> <p>Nauczyciele kształcenia zintegrowanego</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p>	

Zadania wynikające z celów	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	
<p>6. Uczestnictwo w grupie, odpowiedzialność za grupę:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>ustalenie wspólnych reguł i norm</i> <i>współpraca i współdziałanie w klasie, wzajemna pomoc</i> <i>rola grupy i jej wpływ na jednostkę, przyjaźń</i> <i>zjawisko odrzucenia przez grupę</i> <i>kształtowanie więzi koleżeńskich i szacunku wobec drugiej osoby</i> <i>pomoc koleżeńska uczniom z trudnościami w nauce, opieka nad uczniami mniej zdolnymi</i> <i>zachowanie należytej uwagi i branie czynnego udziału w zajęciach</i> <i>samodzielna praca podczas zajęć</i> <i>nie stosowanie zabronionych form pracy (stosowanie i korzystanie z podpowiedzi)</i> 	<p>- zajęcia dydaktyczne i wychowawcze, wyrównawcze, świetlicowe</p> <p>- integracja grupy w czasie różnych imprez: wycieczki, dyskoteki, gry, ogniska, praca w grupach na lekcji</p> <p>- widowiska, teatryki o tematyce profilaktycznej (izolacja w grupie)</p> <p>- rozmowa z pedagogiem</p>	<p>Wszyscy nauczyciele, wychowawcy. Dyrektor, rodzice, pedagog, wychowawca świetlicy</p>	
<p>7. Zachowanie wobec nauczycieli, pracowników szkoły i innych uczniów szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>przestrzeganie ogólnie przyjętych form grzecznościowych</i> <i>nienaruszanie nietykalności osobistej innych</i> <i>poszanowanie godności innych</i> 	<p>- lekcje wychowawcze, zajęcia dydaktyczne, wychowanie do życia w rodzinie, scenki dramowe na lekcjach</p>	<p>Wszyscy nauczyciele, pedagog</p>	

Strategia wczesnej interwencji

Elementy profilaktyki drugorzędowej realizowanej w szkole:

1. Spotkania prewencyjne z przedstawicielem policji – przekazywanie informacji na tematy zagrożeń oraz odpowiedzialności karnej (spotkania wspomagające aktywne działania nauczycieli szkoły).
2. Szkolenia, spotkania tematyczne i warsztaty dla nauczycieli, rodziców i uczniów w zależności od zaistniałej sytuacji i wynikające z potrzeb środowiska szkolnego.
3. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów uczniów i rodziców.
4. Współpraca z komisją antyalkoholową Urzędu Gminy Siepraw.
5. Praca pedagoga szkolnego.

Aby zamierzone cele programu profilaktyki odniosły skutek – niezbędna jest:

1. Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
2. Współpraca z innymi organami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek.

Instytucje i organizacje wspierające naszą szkołę w podejmowaniu działań profilaktycznych	
Pielęgniarka	<ul style="list-style-type: none"> wykonywanie i interpretowanie badań przesiewowych zbieranie i analiza wyników badań do oceny zdrowia i rozwoju ucznia sprawowanie opieki nad uczniami z problemami zdrowotnymi, szkolnymi, społecznymi nadzór nad terminarzem szczepień udzielanie pomocy nauczycielom w przygotowaniu zajęć o tematyce medycznej nauka udzielania pierwszej pomocy sprawowanie kontroli nad warunkami higieniczno – sanitarnymi w środowisku szkolnym
Policja	<ul style="list-style-type: none"> podejmowanie działań profilaktycznych – prelekcje dla uczniów dotyczące tematyki ruchu drogowego, prawa karnego itp. interweniowanie w sprawach łamania prawa przez uczniów
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu	<ul style="list-style-type: none"> zapoznanie się z możliwościami udzielania pomocy materialnej lub finansowej uczniowi i jego rodzinie dożywianie uczniów

Instytucje i organizacje wspierające naszą szkołę w podejmowaniu działań profilaktycznych	
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Dobczycach	<ul style="list-style-type: none"> <i>przeprowadzanie ogólnych badań psychologiczno-pedagogicznych uczniów</i> <i>wydawanie orzeczeń dotyczących zaburzeń w rozwoju emocjonalnym i intelektualnym uczniów</i> <i>organizowanie zajęć warsztatowych dla dzieci i ich rodziców</i> <i>udzielanie porad i wskazówek nauczycielom</i>
Lekarz medycyny pracy	<ul style="list-style-type: none"> <i>prowadzenie okresowych badań nauczycieli i pracowników szkoły i przedszkola</i>
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> <i>pomoc w organizowaniu teatrzyków i organizacji czasu wolnego</i>
GOKiS, Parafia	<ul style="list-style-type: none"> <i>organizacja czasu wolnego</i>

V. Ewaluacja programu

1. Cele ewaluacji:

- weryfikacja przyjętego szkolnego programu profilaktyki

2. Terminy:

- w pierwszym roku w zależności od potrzeb
- po pierwszym roku działania programu na radzie pedagogicznej
- na koniec cyklu trzyletniego na posiedzeniu rady pedagogicznej.

3. Sposób realizacji:

- Nauczyciele gromadzą w swojej dokumentacji informacje dotyczące realizacji programu profilaktycznego.
- Opracowują narzędzia do badania ewaluacji (ankiety, wywiady, rozmowy, obserwacje).
- Wykorzystują narzędzia w badaniach.
- Analizują, opracowują wyniki badań.
- Przedstawiają wyniki badań na zespołach wychowawczych.
- Konstruują wnioski na posiedzenie rady pedagogicznej.

4. Sposób ewaluacji:

- Korygowanie niedociągnięć ujawnionych w szkolnym programie profilaktycznym.
- Zmiany w szkolnym programie profilaktycznym.
- Dalsze monitorowanie.

5. Ewaluacja:

- Uczeń ma ukształtowany system wartości.
- Uczeń potrafi zachować się w różnych sytuacjach życiowych.
- Uczeń zna sposoby radzenia sobie z napięciem emocjonalnym.
- Uczeń potrafi podejmować decyzje.
- Uczeń wie do kogo może się zwrócić z problemem.
- Uczeń wie, że używanie środków uzależniających wiąże się ze szkodami zdrowotnymi i społecznymi.
- Uczeń wie jak zdrowo spędzać wolny czas.
- Uczeń nie boi się zgłaszania wszelkich aktów przemocy.
- Uczeń jest przygotowany na możliwość kontaktu z przemocą.
- Uczeń jest odpowiedzialny za każdy swój krok.
- Uczeń potrafi dbać o swoje bezpieczeństwo.

31 sierpnia 2015 r.

Literatura:

1. Czarnecka W., Kaczkowska M., „Przemoc w szkole”, Warszawa 1995
2. Dzierzgowska I., „Rodzice w szkole”, Warszawa 1999
3. Grochulska J., „Agresja u dzieci”, Warszawa 1993
4. Maxwell R., „Dzieci – alkohol – narkotyki – przewodnik dla rodziców”, Gdańsk 1994
5. Nowicka M., Stańska – Klus D., „Bezpieczeństwo dzieci, Wyd. Impuls, Kraków 1999
6. Pasek M., „Na pewno nie moje dziecko”, Wyd. Toret, Warszawa 1998
7. Wychowawca, Miesięcznik Nauczycieli i Wychowawców Katolickich, Kraków
8. Zajączkowski K., „Nikotyna, alkohol, narkotyki – Profilaktyka uzależnień”, Rubikon, Kraków
9. McDowell J., „Nie!-Pomóż swojemu dziecku pokonać presję seksualną”, Lublin 1992